

ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಮೂಲಕ ಪೌರತ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ

ಗುರುರಾಜ್‌ರಾವ್ ಕೆ.

ರಾಜ್ಯ

ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪೌರತ್ವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಏಕೈಕ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಶಾಲೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕೂಡ ಸೇರಿವೆ. ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಪೌರತ್ವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಇಮಾಲ್‌ಪುರದ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಗ

ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಮಾಲ್‌ಪುರದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಏಳನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 200 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲರುವ ಈ ಶಾಲೆಯ ಬಹುತೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾತೃಭಾಷೆ ತೆಲುಗು. 2012ರಿಂದ 2015ರ ತನಕ ನಾನು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ಶಾಲಾ ನಾಯಕತ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (School Leadership Development Programme -SLDP) ದಲ್ಲಿ ದುಡಿದಿದ್ದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಗೀದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಅನುಭವದಿಂದ ಅವರು ಕಲಿಕೆಯನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಬಸಪ್ಪ. ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ್ದ ಅವರು ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು (ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ) ರಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪೌರತ್ವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದರಿಂದ, ಆ ಬ್ಲಾಕ್‌ನ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳಿಗಿಂತ ಇದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಅದಾಗಲೇ ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಬಂಧದ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಶಾಲಾ ನಾಯಕತ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದವರೆಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದ್ದರು.

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಲಾಢ್ಯವಾದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಸಂಬಂಧ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಮುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಭಯರಹಿತವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಾಗಿ ಅವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಶಾಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವೇ ನಡೆಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೂಡ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಪಾಲುಧಾರರಾಗುವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕೂಡ ಸೇರಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಮಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಮತ ಚಲಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಪರಿಸರ, ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಅವರು ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು. ತಕ್ಷಣ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಶುರುಮಾಡಿದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದ್ದ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ಬಸಪ್ಪ ಮತ್ತು ವೆಂಕಟೇಶ ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಮಾರು ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳೇ ಕಳೆದಿದ್ದವು. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಎದ್ದುಕಾಣಿಸಲು ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕೂಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇಲ್ಲವೆ:

- ಶಾಲೆಗೆ ತಡವಾಗಿ ಬಂದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ದೂರನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಚಾಕ್‌ಪೀಸ್, ಡೆಸ್ಟರ್‌ಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮಡಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು.
- ಹಲವು ಬಾರಿ ಜ್ಞಾಪಿಸಿದರೂ ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡದೇ ಇದ್ದುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಇಡದಿರುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಿನ ಸಭೆಯ ವೇಳೆ ಶಾಲಾ ಸಹಾಯಕರು ಉತ್ತರ ನೀಡುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ (ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಏನು) ನೀಡಿದ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೇಜೋವಧೆ ಮಾಡಿದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೈಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಮಕ್ಕಳ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರತೊಡಗಿತು. ಎಲ್ಲ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯ



ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅಲ್ಲದೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿದ್ದ ಭಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಡವಳಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು, ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು, ಕಾರ್ಯನಿಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠವನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಲಾಭದಾಯಕ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು

- ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿತು. ಅನುಭವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬೆಳೆಯಿತು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತರದಾಯಿಗಳಾಗುವ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಸರು ಬರತೊಡಗಿತು. ಹತ್ತಿರದ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು (ಬಿಆರ್‌ಪಿಗಳು) ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಾಗಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹಾಗೂ ಈಗ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು ಅವರು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡರು. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ: ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ

ಕೊರತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ದೂರು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ವಿತರಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ (Block Resource Person -BRP) ತನ್ನ ದೈನಂದಿನ ಕೆಲಸದ ಭಾಗವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಅವರ ಸುತ್ತ ಸೇರಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಕೊರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸತೊಡಗಿದರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಾಗಿ ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ಕೇವಲ ಮೂರೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಲಭ್ಯವಾದವು. ಇತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಬಿಆರ್‌ಪಿ) ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

- ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಶೌಚಾಲಯ ಮಾತ್ರವಿತ್ತು. ಎಲ್ಲ 200 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ವಿರಾಮದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೇ ಶೌಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವು ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಮಿತಿ (School Development and Monitoring Committee -SDMC) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿತು. ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಶೌಚಾಲಯ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಪರಿಹಾರ ಕಾಣದೇ ಇದ್ದಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು. ಶಾಲಾ

ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಂತೆ ಪಂಚಾಯತ್‌ಅನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಈ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದ ಪಂಚಾಯತ್ ಕೇವಲ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿತು ಹಾಗೂ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶೌಚಾಲಯಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡವು. ಇನ್ನೊಂದು ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ, ಶಾಲಾ ಆವರಣವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ನೇಮಕವಾಗಿರುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಶಾಲಾ ಸಹಾಯಕ ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಂದ ನುಣುಚು-ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಂಬುದನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ (ಬಿಇಓ)ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿವರಿಸಿದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆ ಸಹಾಯಕನ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜರುಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವಗ್ರಹ ಇಲ್ಲದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ವಿವರಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳು ಬಿಇಓ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು.

ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮಹತ್ವದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿತು. ಅವರು

ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ತಮ್ಮ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಲು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಸರಿ ಯಾವುದು ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಪೌರತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಾಗರಿಕರಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿತುಕೊಂಡರು. ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮನೆ, ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಕಲಿತರೆ ಅವರು ದೊಡ್ಡವರಾಗುತ್ತ ಸಕ್ರಿಯ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ನೀಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಪಾಲಕರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.



ಗುರುರಾಜ್‌ರಾವ್ ಕೆ. ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಮಂಡ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ (ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಕ) ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು, ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವ ಅಪಾರ ಅನುಭವ ಅವರಿಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವುದು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಈ ಮಿಂಚಂಚೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು gururajrao.k@azimpremjifoundation.org

ಅನುವಾದ: ಕುಶಾಲ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ನಾಗಮಣಿ ಎಸ್.ಎನ್.

ಪೌರತ್ವ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳು ಏನಾಗಿರಬೇಕು? ಇದೊಂದು ಸರಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಅನೇಕ ನಿಲುವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಗಂಭೀರ ಅಸಮ್ಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಕೂಡ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಆದರೆ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ನಮ್ಮ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತರಾಗಿರಲು ಬಯಸಿದರೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಬಯಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಕೆಲವು ಆಯ್ಕೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

- ಅಮ್ಮನ್ ಮದನ್, ಪೌರತ್ವದ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು - ಯಾವುದನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು? ಪುಟ-೦೩